

Käsikirjoittajan apu

Kultakauden Vennyn falski hahmo

Kriitikot kiittelee ja humanistit huokailee. Yhtäällä draaman lait vaativat esittämisen oikeuksia ja toisaalla totuutta haetaan kohtuuttomankin kiihkeästi. Onko olemassa kompromissin mahdollisuutta?

On kunnioitettavaa, että käsikirjoittaja tekee paljon taustatutkimusta ja pyrkii selvittämään aiheeseen liittyviä tosiasioita. On väistämätöntä tietää kuvattavien historiallisten henkilöiden omat ajatukset ja ne tapahtumat, jotka kuljettivat heidän elämää eteenpäin. Jotta lopputulokseen saataisiin täydellisyyden aito maku on myös tapahtumien tausta luotava uskottavaksi. Tämä on täysin mahdollista, jos omaa riittävän tiedon historiasta ja osaa käyttää ymmärrystä sen tulkinnassa. Luonnollisesti yhteen epookkiin tehty käsikirjoittajan taustatyö ei tuo mukanaan sitä kokemusta, joka on ammatikseen asioita selvittävillä tutkijoilla. Siksi kannattaa kääntyä asiantuntijoiden puoleen ja pyytää neuvoja niiden lähteiden käyttöön, jotka antavat selvyyttä aikalaistekstien tulkintaan.

Kokonaisuus koostuu aina pienistä seikoista, joiden oikeellisuus tai falskius näkyy lopullisesta kokonaisuudesta ristiriitana. Mitä lähempänä nykypäivää olemme sen helpompi on sortua virheisiin, joita ei ehkä juonen kulun takia osaa seurata ennen kuin on liian myöhäistä. Suomalainen katsoja ei huomaa virheitä ulkomaisten tuotantojen vastaavissa esityksissä. Siksi niitä ei myöskään tuottajien kannata ottaa ohjenuoraksi kotimaisten kuvausten laatimiseen. Aikakauden tapakulttuurin selvittämien on paljon muutakin kuin kirjeenvaihtoon tutustuminen antaa aihetta olettaa.

Toki draamassa on oltava vapautta, mutta samalla on muistettava, että suurin osa katsojista katsoo kultakautta esittävää tuotantoa kuin historiallista totuutta, filmiä menneisyydestä. Siksi on tärkeää, että tekijät kantavat vastuunsa eivätkä anna väärää kuvaa aikakauden ilmapiiristä.

Kysymys kompromissista on hankala - aina voi tehdä loppuratkaisut niin, ettei niissä esiinny virheitä. Oikeanlaisten kippojen ja kupprien lisäksi ajan henkinen ilmapiiri on kyettävä asettamaan kerrontaan luonnolliseksi osaksi. Joka kerta, kun elokuvatuotannossa nämä saadaan paikalleen on se ollut erityisen huomion kohteena - valitettavasti tapauksia on ollut hyvin harvakseltaan. Syynä tähän ovat, totta kai, kustannukset.

Olemme tarjonneet palveluja käsikirjoittajille ja lavastajille moniin tuotantoihin. Tuntemme elokuva- ja teatterimaailman rytmin ja työtavat. Uskomme myös osaavamme puhua sellaista kieltä, että kanssamme on helppo keskustella, koska emme ole tiedeyhteisön ja fakkitermistön vankeja. Olemme avustaneet isoja ja pieniä tuotantoja - kompromissit löydetään keskustelun avulla. Käsikirjoitusvaiheessa käyty keskustelu on monesti ohjannut kuvausta lähemmäksi todellisuutta ja auttanut osaltaan luomaan parempaa kokonaisuutta.

Iris Haikonen, 6/2005